

ZARZĄDZENIE NR...
PREZESA RADY MINISTRÓW

z dnia 2022 r.

**w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw materiałów niebezpiecznych
zalegających na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej**

Na podstawie art. 12 ust. 1 pkt 3 i ust. 2 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2022 r. poz. 1188) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Tworzy się Międzyresortowy Zespół do spraw materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej, zwany dalej „Zespołem”.

2. Zespół jest organem opiniodawczo-doradczym Rady Ministrów.

§ 2. Do zadań Zespołu należy, w szczególności:

- 1) przygotowanie na każdy rok pracy planu działań Zespołu;
- 2) rekomendowanie działań służących inwentaryzacji dna obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 3) rekomendowanie działań służących dostosowaniu systemu monitoringu do nowo zidentyfikowanych zagrożeń, w celu zapewnienia, aby jego zakres i częstotliwość były adekwatne do stopnia zagrożeń;
- 4) rekomendowanie przeprowadzenia niezbędnych badań zgodnie z planem działań i wynikami monitoringu;
- 5) opiniowanie, zgodnie z kompetencjami poszczególnych Członków Zespołu, wniosków z badań;
- 6) rekomendowanie neutralizacji konkretnych materiałów niebezpiecznych zidentyfikowanych w przebadanych lokalizacjach;
- 7) podejmowanie działań służących szacowaniu kosztów neutralizacji materiałów niebezpiecznych, ewentualnego ich wydobycia lub zabezpieczenia na dnie;
- 8) rekomendowanie propozycji przepisów prawnych regulujących kompleksowo kwestie związane z neutralizacją zagrożeń spowodowanych przez materiały niebezpieczne zalegające na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 9) monitorowanie regulacji prawnych w celu optymalizacji działań służących neutralizacji materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej oraz rekomendowanie stosownych zmian obowiązujących przepisów prawnych.

§ 3. 1. W skład Zespołu wchodzi:

- 1) Przewodniczący Zespołu - minister właściwy do spraw gospodarki morskiej;
- 2) pierwszy zastępca Przewodniczącego Zespołu - Minister Obrony Narodowej;
- 3) drugi zastępca Przewodniczącego Zespołu - minister właściwy do spraw wewnętrznych;
- 4) trzeci zastępca Przewodniczącego Zespołu - minister właściwy do spraw klimatu;
- 5) pozostali Członkowie Zespołu:
 - a) minister właściwy do spraw środowiska,
 - b) minister właściwy do spraw gospodarki wodnej,
 - c) minister właściwy do spraw gospodarki,
 - d) minister właściwy do spraw zagranicznych,
 - e) minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki,
 - f) minister właściwy do spraw aktywów państwowych,
 - g) minister właściwy do spraw rybołówstwa;
- 6) Sekretarz Zespołu.

2. Sekretarz Zespołu powoływany jest przez Przewodniczącego Zespołu spośród pracowników urzędu go obsługującego i wykonuje zadania wyznaczone przez Przewodniczącego Zespołu. W przypadku nieobecności Sekretarza Zespołu obowiązki Sekretarza wykonuje osoba zastępująca i wyznaczona przez Przewodniczącego Zespołu.

3. Przewodniczący Zespołu i Członkowie Zespołu mogą być reprezentowani w pracach Zespołu przez upoważnionych w formie pisemnej przedstawicieli.

4. W przypadku gdy minister kieruje więcej niż jednym działem administracji rządowej, wyznacza przedstawicieli w zakresie każdego kierowanego działu.

5. W przypadku reprezentowania Członka Zespołu w pracach Zespołu przez więcej niż jedną osobę, do podejmowania decyzji wymagających rozstrzygnięcia Członek Zespołu upoważnia jednego przedstawiciela dla każdego kierowanego działu administracji rządowej.

6. Przedstawiciel, o którym mowa w ust. 5, zapewnia prezentowanie w imieniu danego Członka Zespołu spójnego stanowiska przez wszystkie osoby upoważnione do reprezentowania danego Członka Zespołu.

7. Członkowie Zespołu przekazują upoważnienia, o których mowa w ust. 3 i 4, Sekretarzowi Zespołu nie później niż na 3 dni robocze przed planowanym posiedzeniem Zespołu. Dopuszczalne jest przekazanie ww. upoważnienia za pośrednictwem platformy ePUAP.

§ 4. 1. Przewodniczący Zespołu:

- 1) zwołuje posiedzenia Zespołu, w tym pierwsze nie później niż w ciągu 3 miesięcy od dnia wejścia zarządzenia w życie;
- 2) kieruje pracami Zespołu i reprezentuje go na zewnątrz;
- 3) określa porządek obrad Zespołu;
- 4) przewodniczy posiedzeniom Zespołu;
- 5) zatwierdza plan działań przygotowany przez Zespół i monitoruje jego wykonanie, a w razie konieczności podejmuje interwencje w celu usprawnienia działań Zespołu;
- 6) przedstawia Radzie Ministrów sprawozdanie z działalności Zespołu.

2. W razie nieobecności Przewodniczącego Zespołu zastępuje go kolejno pierwszy zastępca Przewodniczącego Zespołu albo drugi zastępca Przewodniczącego Zespołu, albo trzeci zastępca Przewodniczącego Zespołu.

§ 5. 1. Przewodniczący lub Członkowie Zespołu mogą zapraszać do udziału w pracach Zespołu w charakterze swoich doradców, powołanych przez siebie ekspertów spoza urzędów ich obsługujących.

2. Zaproszenie do udziału w pracach Zespołu ekspertów spoza urzędów obsługujących Przewodniczącego lub Członków Zespołu odbywa się wyłącznie po zaakceptowaniu ich kandydatur przez wszystkich Członków Zespołu. Członek Zespołu zapraszający eksperta zewnętrznego zapewnia, że bez zgody Zespołu informacje udostępnione ekspertowi nie zostaną przez niego upublicznione i nie zostaną przez niego wykorzystane w celach innych niż na potrzeby prac Zespołu.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, Przewodniczący lub Członkowie Zespołu przekazują informację o zaproszeniu zaakceptowanego przez Zespół eksperta Sekretarzowi Zespołu co najmniej na 7 dni roboczych przed planowanym posiedzeniem.

4. Zespół może tworzyć grupy robocze złożone z osób biorących udział w pracach Zespołu. Członkowie Zespołu mogą wyznaczać do udziału w pracach grup roboczych pracowników urzędów ich obsługujących lub jednostek im podległych, lub przez nich nadzorowanych. Zespół może powierzać koordynację prac i przewodniczenie grupom Członkom Zespołu.

5. Zespół może powierzać Członkom Zespołu wykonanie lub zlecenie wykonania opracowań analitycznych lub eksperckich.

§ 6. 1. Przewodniczący i Członkowie Zespołu biorą udział w pracach Zespołu oraz powołanych przez Zespół grup roboczych i realizują zadania zgodnie z planem działań, o którym mowa w § 2 pkt. 1.

2. W szczególności do zadań:

- 1) ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej należy koordynacja prac Zespołu oraz podejmowanie działań służących formułowaniu rekomendacji w zakresie transportu morskiego i żeglugi morskiej w kontekście materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) Ministra Obrony Narodowej należy opiniowanie sposobów neutralizacji zatopionej amunicji, jako przedmiotów wybuchowych i niebezpiecznych pochodzenia wojskowego, wskazanych przez wykonawców badań, w aspekcie bezpieczeństwa, adekwatności i skuteczności proponowanych metod oraz ich wpływu na bezpieczeństwo obszarów i obywateli Rzeczypospolitej Polskiej; formułowanie rekomendacji w zakresie wymagań i nadzoru w stosunku do podmiotów podejmujących działalność związaną z badaniem i neutralizacją zatopionej amunicji, w oparciu o doświadczenia zdobyte poprzez nadzorowanie wykonywania zadań dotyczących zatopionych materiałów niebezpiecznych przez podmioty podlegające Ministrowi Obrony Narodowej, podmioty dla których jest on podmiotem założycielskim lub podmioty przez niego nadzorowane;
- 3) ministra właściwego do spraw klimatu należy formułowanie rekomendacji dla działań dotyczących monitoringu środowiska morskiego w zakresie parametrów wskazujących na występowanie substancji niebezpiecznych pochodzących z substancji olejowych, znajdujących się w zatopionych wrakach oraz z broni chemicznej w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska z uwzględnieniem programu monitoringu wód morskich; przygotowanie propozycji sposobów wspierania i promocji ekologicznych innowacji w zakresie działań na rzecz neutralizacji materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej w aspekcie ochrony i kształtowania środowiska oraz przyspieszenia transformacji energetycznej ukierunkowanej na rozwój i wykorzystanie odnawialnych źródeł energii;
- 4) ministra właściwego do spraw środowiska należy opiniowanie i formułowanie rekomendacji dotyczących wskazanych przez wykonawców badań, których zlecenie zarekomenduje Zespół, sposobów neutralizacji materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej w aspekcie ochrony

przyrody i oceny oddziaływania proponowanych działań lub ich zaniechania na środowisko;

- 5) ministra właściwego do spraw gospodarki wodnej należy formułowanie rekomendacji dotyczących działań mających na celu ograniczenie oddziaływania materiałów niebezpiecznych zalegających na dnie morskim na zasoby wodne oraz opiniowanie projektowanych działań dotyczących materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej w kontekście zgodności z programem ochrony wód morskich;
- 6) ministra właściwego do spraw wewnętrznych należy formułowanie rekomendacji dotyczących działań dotyczących ochrony bezpieczeństwa i porządku publicznego w zakresie reagowania na zagrożenia związane z materiałami niebezpiecznymi zalegającymi na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej, w tym zabezpieczania terenu oraz zabezpieczania ewentualnego transportu wydobytych materiałów niebezpiecznych, w szczególności broni konwencjonalnej lub chemicznej, w celu ich składowania lub neutralizacji we wskazanym miejscu;
- 7) ministra właściwego do spraw gospodarki należy formułowanie rekomendacji, we współpracy z ministrem do spraw wewnętrznych, dotyczących rozwiązań mających na celu kształtowanie warunków podejmowania i wykonywania działalności gospodarczej związanej z inwentaryzacją, monitorowaniem i neutralizacją materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 8) ministra właściwego do spraw zagranicznych należy formułowanie rekomendacji dotyczących działań w ramach współpracy międzynarodowej w dziedzinie neutralizacji materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej oraz kształtowania międzynarodowego wizerunku Rzeczypospolitej Polskiej w tym zakresie; monitorowanie rozwoju sytuacji międzynarodowej w dziedzinie materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach morskich, w szczególności w regionie Morza Bałtyckiego;
- 9) ministra właściwego do spraw szkolnictwa wyższego i nauki należy przedstawianie informacji o bieżących działaniach naukowych i projektach badawczych realizowanych lub finansowanych przez niego oraz jednostki jemu podległe lub przez niego nadzorowane w dziedzinie materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach morskich oraz o bieżących działaniach naukowych i projektach badawczych w tej dziedzinie, o których posiada wiedzę; formułowanie rekomendacji dotyczących

organizacji systemu prowadzenia działalności naukowej w aspekcie badania i wypracowania innowacyjnych metod neutralizacji materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej;

- 10) ministra właściwego do spraw aktywów państwowych należy opracowywanie i przedstawianie okresowych i doraźnych informacji oraz formułowanie rekomendacji dotyczących działań podmiotów, w których prawa z akcji i udziałów wykonuje minister właściwy do spraw aktywów państwowych, w tym spółek z udziałem Skarbu Państwa, w dziedzinach powiązanych z materiałami niebezpiecznymi zalegającymi na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej;
- 11) ministra właściwego do spraw rybołówstwa należy przedstawianie informacji i formułowanie rekomendacji dotyczących prowadzonych badań naukowych w zakresie oddziaływania materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej na rybołówstwo oraz opiniowania wskazanych przez wykonawców badań sposobów neutralizacji zatopionej amunicji i materiałów niebezpiecznych pod kątem ich wpływu na rybołówstwo, zarówno w aspekcie ewentualnych utrudnień i ograniczeń eksploatacji zasobów, jak i potencjalnego wpływu na ichtiofaunę.

§ 7. 1. Posiedzenia Zespołu odbywają się w siedzibie urzędu obsługującego Przewodniczącego Zespołu, chyba że Przewodniczący Zespołu wyznaczy inne miejsce posiedzenia.

2. Zespół wykonuje swoje zadania na posiedzeniach lub w drodze korespondencyjnego uzgodnienia stanowisk (tryb obiegowy).

3. Przewodniczący Zespołu może, z inicjatywy własnej lub na wniosek Członka Zespołu, zarządzić rozpatrzenie sprawy będącej przedmiotem zadań Zespołu w trybie obiegowym.

4. Przewodniczący Zespołu może zarządzić przeprowadzenie posiedzenia Zespołu przy użyciu środków komunikacji elektronicznej.

5. W razie przeprowadzenia posiedzenia Zespołu przy użyciu środków komunikacji elektronicznej osobom biorącym udział w posiedzeniu Zespołu zapewnia się, w szczególności:

- 1) transmisję posiedzenia w czasie rzeczywistym między uczestnikami posiedzenia Zespołu,
- 2) wielostronną komunikację w czasie rzeczywistym, w ramach której uczestnicy posiedzenia Zespołu mogą wypowiadać się w toku tego posiedzenia

– z zachowaniem niezbędnych zasad bezpieczeństwa.

§ 8. 1. W sprawach wymagających rozstrzygnięcia Zespół podejmuje uchwały zwykłą większością głosów przy udziale co najmniej połowy Członków Zespołu lub ich upoważnionych przedstawicieli. W przypadku równej liczby głosów rozstrzyga głos Przewodniczącego Zespołu. Sekretarz Zespołu nie posiada prawa głosu.

2. Każdemu Członkowi Zespołu reprezentującemu określony dział administracji rządowej przysługuje jeden głos.

3. Członek Zespołu, który nie zgadza się z podjętą uchwałą, może zgłosić zdanie odrębne, które wymaga uzasadnienia.

4. Zdanie odrębne wraz z uzasadnieniem można zgłosić:

- 1) w postaci papierowej albo elektronicznej Przewodniczącemu Zespołu w terminie 3 dni roboczych od dnia podjęcia uchwały;
- 2) ustnie na posiedzeniu, na którym podejmowana jest uchwała, przy czym w terminie 3 dni roboczych od podjęcia uchwały należy przekazać jego pisemną wersję w postaci papierowej lub elektronicznej Przewodniczącemu Zespołu.

5. W przypadku zarządzenia podejmowania uchwały w trybie obiegowym projekt uchwały wraz z innymi materiałami jest doręczany Członkom Zespołu w postaci papierowej lub elektronicznej. Doręczenie dokumentów w postaci elektronicznej, o którym mowa w zdaniu pierwszym, może nastąpić w szczególności przez przesłanie dokumentów na wskazany uprzednio przez Członka Zespołu adres poczty elektronicznej.

6. W przypadku zarządzenia podejmowania uchwały w trybie obiegowym uchwałę uważa się za przyjętą, jeżeli nie zgłoszono uwag w wyznaczonym terminie. W przypadku zgłoszenia uwag do projektu uchwały, które nie zostały uwzględnione lub wyjaśnione, projekt taki wymaga rozpatrzenia przez Zespół na posiedzeniu.

§ 9. 1. Protokół z posiedzenia Zespołu sporządza Sekretarz Zespołu. Protokół podpisuje Przewodniczący Zespołu oraz Sekretarz Zespołu.

2. Protokół zawiera, w szczególności:

- 1) numer porządkowy;
- 2) datę i miejsce posiedzenia;
- 3) imiona i nazwiska obecnych Członków Zespołu;
- 4) imiona i nazwiska innych osób biorących udział w posiedzeniu Zespołu;
- 5) porządek obrad;

- 6) w przypadku uchwał podejmowanych na posiedzeniu:
 - a) informację o treści uchwały,
 - b) informację o trybie podjęcia uchwały,
 - c) informację o wyniku głosowania,
 - d) zdanie odrębne wraz z uzasadnieniem, o których mowa w § 8 ust. 3;
- 7) w przypadku uchwał podejmowanych w trybie obiegowym informację o:
 - a) treści uchwały,
 - b) trybie podjęcia uchwały,
 - c) wyniku głosowania;
 - d) zdanie odrębne wraz z uzasadnieniem, o których mowa w § 8 ust. 3;
- 8) informację o istotnych zdarzeniach z przebiegu obrad oraz treści składanych wniosków;
- 9) podpis, odpowiednio Przewodniczącego Zespołu oraz Sekretarza Zespołu.

3. Do protokołu dołącza się co najmniej listę obecności osób, o których mowa w ust. 2 pkt 3 i 4, uchwały podjęte na posiedzeniu lub podjęte w trybie obiegowym albo w trybie, o którym mowa w § 8 ust. 1, oraz zdanie odrębne wraz z uzasadnieniem, o których mowa w § 8 ust. 3.

4. Protokoły przechowuje Sekretarz Zespołu.

5. Protokół z posiedzenia jest przesyłany do Członków Zespołu w ciągu 15 dni roboczych od dnia posiedzenia.

6. Członkowie Zespołu mają wgląd do protokołów z posiedzeń.

§ 10. Organy administracji rządowej oraz jednostki organizacyjne im podległe lub przez nie nadzorowane, w zakresie określonym w § 2 na wniosek Przewodniczącego Zespołu, udzielają Zespołowi, w ramach swoich kompetencji, pomocy przy wykonywaniu zadań, w szczególności przedstawiają niezbędne informacje i dokumenty z zachowaniem niezbędnych zasad bezpieczeństwa.

§ 11. 1. Wydatki związane z obsługą administracyjną Zespołu pokrywane są z budżetu państwa z części 21 – Gospodarka morska.

2. Wydatki związane ze zleceniem wykonania opracowań analitycznych lub eksperckich oraz badań lub neutralizacji konkretnego materiału niebezpiecznego są pokrywane z budżetu państwa z części właściwej dla podmiotu zlecającego po uprzednim zapewnieniu finansowania na ten cel.

§ 12. Urząd obsługujący ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej zapewnia obsługę techniczną i kancelaryjno-biurową Zespołu.

§ 13. Za udział w pracach Zespołu oraz w pracach grup roboczych nie przysługuje wynagrodzenie.

§ 14. Koszty delegacji Członków Zespołu pokrywane są ze środków, których dysponentami są poszczególni Członkowie Zespołu zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz. U. poz. 167).

§ 15. 1. Przewodniczący Zespołu przedstawia Radzie Ministrów sprawozdanie roczne z prac Zespołu w terminie do dnia 31 marca roku następującego po roku, za który sprawozdanie jest składane.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, przedstawia:

- 1) działania podjęte i zadania zrealizowane w danym roku;
- 2) koszty funkcjonowania Zespołu w danym roku;
- 3) wnioski i propozycje co do dalszej realizacji zadań Zespołu.

3. Sprawozdanie dla Rady Ministrów przyjmowane jest przez Zespół w drodze uchwały zgodnie z § 8 ust. 1.

§ 16. 1. Przewodniczący Zespołu przedstawia Radzie Ministrów roczny plan działań Zespołu, o którym mowa w § 2 pkt 1, wraz ze związanym z nimi zapotrzebowaniem finansowym w terminie do dnia 31 maja roku poprzedzającego rok, którego plan działań dotyczy.

2. Plan działań, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) listę planowanych w danym roku analiz lub ekspertyz;
- 2) szacunkowe koszty planowanych analiz lub ekspertyz;
- 3) listę innych planowanych w danym roku działań generujących koszty;
- 4) szacunkowe koszty planowanych w danym roku działań niebędących analizami ani ekspertyzami;
- 5) listę pozostałych działań nie generujących kosztów.

3. Plan działań przyjmowany jest przez Zespół w drodze uchwały zgodnie z § 8 ust. 1.

4. Pierwszy plan działań Zespołu zostanie przyjęty w ciągu 30 dni roboczych od daty pierwszego posiedzenia Zespołu.

5. W okresie początkowym, to jest od chwili powołania i ukonstytuowania się Zespołu do dnia 1 stycznia roku rozpoczynającego się po zatwierdzeniu przez Radę Ministrów planu działań Zespołu w trybie wskazanym w § 16 ust. 1, w celu umożliwienia rozpoczęcia prac i zlecenia niezbędnych analiz i ekspertyz, wskazana w ocenie skutków regulacji roczna kwota zostanie przyznana i będzie pokrywana z budżetu państwa z części 21 – Gospodarka morska.

§ 17. 1. Po zrealizowaniu zadań Zespołu, o których mowa w § 2, Przewodniczący Zespołu przedstawi Radzie Ministrów sprawozdanie końcowe, w terminie do 90 dni roboczych od zakończenia realizacji zadań Zespołu.

2. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, zawiera:

- 1) opis sposobu realizacji prac powierzonych Zespołowi przez Radę Ministrów;
- 2) koszty funkcjonowania Zespołu;
- 3) wnioski co do dalszych działań administracji publicznej, jakie należy podjąć w związku z materiałami niebezpiecznymi zalegającymi na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Sprawozdanie dla Rady Ministrów przyjmowane jest przez Zespół w drodze uchwały zgodnie z § 8 ust. 1.

4. Z dniem zatwierdzenia przez Radę Ministrów sprawozdania, o którym mowa w ust. 1, znosi się Zespół i zarządzenie traci moc.

§ 18. Zarządzenie wchodzi w życie 14 dni po dniu ogłoszenia.

PREZES RADY MINISTRÓW

Za zgodność pod względem prawnym, legislacyjnym i redakcyjnym

Bartosz Szczurowski

Zastępca Dyrektora Departamentu Prawnego w Ministerstwie Infrastruktury

/-podpisano elektronicznie-/

UZASADNIENIE

Projekt zarządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie Międzyresortowego Zespołu do spraw materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej wraz z uzasadnieniem oraz ocenę skutków regulacji (OSR), zwany dalej „projektem zarządzenia”, przewiduje powołanie Zespołu do spraw materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej, którego zadaniem byłoby, poprzez koordynowanie współpracy resortów, w których kompetencjach leżą działania związane z monitorowaniem i neutralizacją zagrożeń powodowanych przez zatopione materiały niebezpieczne, przygotowanie rekomendacji, które umożliwiłyby holistyczne rozwiązanie problemu zatopionych materiałów niebezpiecznych.

Problem materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach morskich, w tym wraków, broni konwencjonalnej i chemicznej, dotyczy zdecydowanej większości państw, w tym wszystkich państw basenu Morza Bałtyckiego. Sytuacja ta jest szczególnie złożona w przypadku Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z następstwami działań wojennych na Morzu Bałtyckim oraz podjętego bezpośrednio po II wojnie światowej zatapiania bojowych środków trujących. Dodatkową komplikację stanowi brak pełnej inwentaryzacji polskich obszarów morskich, który uniemożliwia oszacowanie całkowitej liczby zatopionych wraków statków i okrętów, rodzajów broni konwencjonalnej oraz bojowych środków trujących. Według stanu na dzień 1 stycznia 2022 r. tylko 31% polskich obszarów morskich zostało rozpoznanych batymetrycznie, co uniemożliwia ocenę rzeczywistej skali zagrożeń i wyzwań związanych z zalegającymi materiałami niebezpiecznymi na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej dla bezpieczeństwa ludności, ochrony środowiska morskiego oraz gospodarki morskiej.

W wyniku dotychczasowych prac międzyresortowych realizowanych z inicjatywy Prezesa Rady Ministrów wskazano, że w obecnym stanie formalno-prawnym brak jest podmiotu odpowiedzialnego za prowadzenie działań polegających na planowym wydobyciu i niszczeniu lub zabezpieczeniu na dnie materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej. W ramach administracji publicznej jest widoczny wyraźny podział zadań realizowanych lub nadzorowanych przez poszczególne resorty ściśle wynikający z obszarów ich kompetencji. Z tego powodu, w celu podjęcia prac nad rozwiązaniem problemu materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach

morskich Rzeczypospolitej Polskiej w sposób systemowy i całościowy, konieczne jest rozwinięcie kompetencji poszczególnych resortów spójnie z realizowanymi przez nie dotychczas działaniami statutowymi tak, żeby wypracowany w ten sposób system obejmował swym zakresem całe spektrum aktywności niezbędnych dla kompleksowej minimalizacji ryzyka i neutralizacji materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach morskich.

W celu podjęcia działań w tej dziedzinie na mocy zarządzenia nr 150 Prezesa Rady Ministrów z dnia 25 września 2020 r. w sprawie powołania Międzyresortowego Zespołu do spraw zagrożeń wynikających z zalegających na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej materiałów niebezpiecznych (M.P. poz. 887) zmienionego zarządzeniem nr 42 Prezesa Rady Ministrów z dnia 26 kwietnia 2021 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie powołania Międzyresortowego Zespołu do spraw zagrożeń wynikających z zalegających na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej materiałów niebezpiecznych (M.P. poz. 406) został powołany Międzyresortowy Zespół do spraw zagrożeń wynikających z zalegających na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej materiałów niebezpiecznych. W wyniku podjętych prac wypracowano następujące rekomendacje dla Rady Ministrów.

1. Powołanie nowym zarządzeniem Prezesa Rady Ministrów na okres do dnia 31 grudnia 2027 r. z możliwością przedłużenia, Zespołu do spraw materiałów niebezpiecznych zalegających na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej, którego zadaniem byłoby, w szczególności, koordynowanie współpracy resortów, w których kompetencjach leżą działania związane z monitorowaniem i neutralizacją zagrożeń powodowanych przez zatopione materiały niebezpieczne.

2. Zabezpieczenie finansowania wystarczającego na obsługę pracy Zespołu oraz zrealizowanie operacji przebadania i zneutralizowania dwóch najbardziej zagrażających środowisku morskemu wraków: Franken i Stuttgart.

3. Zlecenie Zespołowi przygotowania projektu przepisów prawnych regulujących kompleksowo kwestie związane z ewentualnym usuwaniem zagrożeń spowodowanych przez materiały niebezpieczne zatopione na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej.

Sprawozdanie zawierające powyższe rekomendacje zostało zatwierdzone przez Radę Ministrów w dniu 19 stycznia 2022 r.

W skład nowego Zespołu wejdą następujące organy: minister właściwy do spraw gospodarki morskiej, Minister Obrony Narodowej, minister właściwy do spraw klimatu,

minister właściwy do spraw środowiska, minister właściwy do spraw wewnętrznych, minister właściwy do spraw gospodarki, minister właściwy do spraw zagranicznych, minister właściwy do spraw szkolnictwa wyższego i nauki, minister właściwy do spraw aktywów państwowych, minister właściwy do spraw rybołówstwa oraz minister właściwy do spraw gospodarki wodnej. Zespół będzie przedstawiał Radzie Ministrów sprawozdania ze swojej pracy oraz informacje o planach na następny rok wraz ze związanym z nimi zapotrzebowaniem finansowym w cyklu rocznym.

Do zadań Zespołu będzie należeć m.in. rekomendowanie działań służących: inwentaryzacji dna obszarów morskich Rzeczypospolitej Polskiej, dostosowaniu systemu monitoringu do nowo zidentyfikowanych zagrożeń, w celu zapewnienia, aby jego zakres i częstotliwość były adekwatne do stopnia zagrożeń, oraz neutralizacji, po uprzednim oszacowaniu kosztów tego działania, konkretnych materiałów niebezpiecznych zidentyfikowanych w przebadanych lokalizacjach, a także opiniowanie, zgodnie z kompetencjami poszczególnych Członków Zespołu, wniosków z badań oraz rekomendowanie propozycji nowych i zmiany obowiązujących przepisów prawnych regulujących kompleksowo kwestie związane z neutralizacją zagrożeń spowodowanych przez materiały niebezpieczne zalegające na obszarach morskich Rzeczypospolitej Polskiej.

Zespół będzie również koordynował współpracę administracji publicznej w dziedzinie monitorowania i neutralizacji zagrożeń powodowanych przez zatopione materiały niebezpieczne oraz formułował rekomendacje dotyczące zlecenia właściwym ze względu na miejsce zalegania dyrektorom urzędów morskich przeprowadzenia badań potencjalnie niebezpiecznych zatopionych materiałów oraz ich neutralizacji – w przypadku uznania ich za zagrażające środowisku morskemu – z uwzględnieniem najlepszych międzynarodowych praktyk.

Nie istnieje jedno dobre rozwiązanie, które można zastosować do wszystkich przypadków materiałów niebezpiecznych. Każdy materiał należy traktować indywidualnie i określić optymalną dla niego metodę postępowania. Podjęcie działania uwarunkowane jest:

- 1) oceną zagrożenia stwarzanego przez dany materiał;
- 2) czynnikami ekonomicznymi (koszt) oraz technicznymi (dostępność technologii) dotyczącymi jego ewentualnego wydobycia i neutralizacji oraz

3) w przypadku bojowych środków trujących – postanowieniami Konwencji o zakazie prowadzenia badań, produkcji, składowania i użycia broni chemicznej oraz o zniszczeniu jej zapasów.

Należy jednak podkreślić, że całkowite zaniechanie działań w dziedzinie zalegających na dnie morskim materiałów niebezpiecznych może stanowić ryzyko dla ludzi i środowiska, ponieważ wraz z upływem czasu postępuje korozja wraków oraz broni chemicznej i konwencjonalnej, a zatem wzrasta niebezpieczeństwo związane z rozszczelnieniem i uwolnieniem do ekosystemu morskiego substancji mogących wykazywać działanie toksyczne.

Proponuje się, by projektowane zarządzenie weszło w życie 14 dni po dniu ogłoszenia.

Nie jest możliwe osiągnięcie celów za pomocą innych środków, ze względu na wynikającą z przepisów prawa obligatoryjność wydania projektu zarządzenia w celu ustanowienia organu opiniodawczo-doradczego Rady Ministrów.

Projektowane zarządzenie nie ma wpływu na sytuację osób niepełnosprawnych oraz osób starszych. Projekt zarządzenia nie ma wpływu na działalność mikro-przedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców.

Projekt zarządzenia nie zawiera przepisów technicznych w rozumieniu rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039 oraz z 2004 r. poz. 597), i w związku z tym nie podlega notyfikacji.

Projekt zarządzenia dotyczy reformy B3.2 "Wsparcie naprawy stanu środowiska i zabezpieczenie przed substancjami niebezpiecznymi" w ramach Krajowego Planu Odbudowy i Zwiększania Odporności (KPO). Wejście w życie projektowanego zarządzenia ma stanowić realizację kamienia milowego dla tego działania. Ponadto, projektowane zarządzenie ma w praktyce umożliwić realizację inwestycji B3.2.1 „Inwestycje w neutralizację zagrożeń oraz odnowę wielkoobszarowych terenów zdegradowanych i Morza Bałtyckiego" poprzez koordynację prac mających na celu zbadanie lokalizacji w polskich obszarach morskich (w tym wraków) z przeprowadzoną inwentaryzacją i badaniami terenowymi na obecność materiałów niebezpiecznych.

Podkreślić należy, że reforma jest warunkiem koniecznym, jednak niewystarczającym do eliminacji zagrożeń wynikających z zalegania na dnie Bałtyku materiałów

niebezpiecznych. W związku z powyższym planowano przeprowadzenie szeregu działań pilotażowych w konkretnych lokalizacjach, które pozwoliłyby określić właściwe metody postępowania z materiałami niebezpiecznymi. Do części grantowej KPO została zgłoszona potrzeba inwestycji w neutralizację zagrożeń dna Bałtyku w wysokości 130 mln zł. Niestety bez konsultacji z resortem infrastruktury inwestycje te zostały przeniesione do części pożyczkowej KPO.

Konieczność objęcia grantem operacji poświęconych materiałom niebezpiecznym zatopionym w Bałtyku wynika z faktu, że działania polegające na ich wydobyciu z dna morskiego to przede wszystkim misja oczyszczenia Bałtyku, będąca projektem wspólnego zainteresowania Państw Członkowskich UE, która nie ma charakteru działań dochodowych. Realizacja zadań z zakresu badania wybranych lokalizacji dna morskiego oraz neutralizacji substancji niebezpiecznych jest możliwa tylko w formie bezzwrotnego finansowania.

Projekt zarządzenia nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Projekt zarządzenia nie wymaga przedstawienia organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia. W szczególności, zgodnie z art. 2 ust. 1 decyzji Rady z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych (Dz. Urz. WE L 189 z 03.07.1998, str. 42 – Dz. Urz. UE Polskie wydanie specjalne, rozdz. 1, t. 1, str. 446), projekt zarządzenia nie podlega konsultacji z Europejskim Bankiem Centralnym.

Zgodnie z art. 6 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz art. 6 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o dostępie do informacji publicznej (Dz. U. z 2022 r. poz. 902) projektowane zarządzenie zostało udostępnione w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Infrastruktury z dniem skierowania do uzgodnień międzyresortowych.